

Do **objawów często towarzyszących** należą:

- zaburzenia rytmów biologicznych (sen, apetyt, libido, zaburzenia miesiączkowania);
- lęk;
- poczucie winy i obniżenie samooceny;
- myśli i działania samobójcze (szczególnie ważne w przypadku nastolatków).

Postacią depresji jest również **depresja psychotyczna**.

Dolegliwości mogą mieć postać pojedynczego epizodu depresyjnego lub kolejnych epizodów w przebiegu zaburzenia depresyjnego nawracającego. Rozdział dotyczący zaburzeń afektywnych w ICD-10 opisuje również:

- epizod maniakalny i mieszany;
- zaburzenie afektywne dwubiegunowe (zob. podrozdz. 13.1), w tym epizody depresyjne w jego przebiegu;
- dystymię;
- cyklotymię;
- nawracające krótkotrwałe epizody depresyjne.

W klasyfikacji ICD-11 w rozdziale dotyczącym zaburzeń nastroju oprócz powyższych umieszczono mieszane zaburzenie depresyjne i lękowe oraz kody umożliwiające opisanie charakterystycznych cech obrazu klinicznego i przebiegu. Podsumowanie kryteriów diagnostycznych zawiera tabela 13.6.

Tabela 13.6.

Podsumowanie kryteriów diagnostycznych dla wybranych zaburzeń nastroju według ICD-10 i ICD-11

ICD-10	ICD-11
Epizod depresyjny	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Czas trwania: przynajmniej 2 tygodnie, nigdy w życiu nie występowały epizody maniakalne lub hipomaniakalne ▪ Objawy główne <ul style="list-style-type: none"> – nastrój depresyjny prawie codziennie przez większość czasu, na który w niewielkim stopniu mogą wpłynąć okoliczności zewnętrzne, przez przynajmniej 2 tygodnie – utrata zainteresowań i odczuwania przyjemności wykonywania z czynności, które normalnie były przyjemne 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nastrój depresyjny lub spowolnienie psychoruchowe prawie codziennie przez większość czasu przez przynajmniej 2 tygodnie ▪ Objawy towarzyszące: <ul style="list-style-type: none"> – zaburzenia koncentracji – poczucie bezwartościowości – nadmierne poczucie winy – brak nadziei – nawracające myśli o śmierci lub myśli samobójcze – zmiany snu i apetytu

<ul style="list-style-type: none"> – zmniejszona energia lub zwiększona męczliwość ■ Objawy towarzyszące: <ul style="list-style-type: none"> – obniżenie poczucia pewności siebie i samooceny – nadmierne poczucie winy – brak nadziei – nawracające myśli o śmierci lub myśli samobójcze, zachowania samobójcze – zaburzenia koncentracji, trudności w podejmowaniu decyzji – zmiany snu – zmiany apetytu – pobudzenie lub spowolnienie psychoruchowe 	<ul style="list-style-type: none"> – pobudzenie lub spowolnienie psychoruchowe – zmniejszona energia lub zwiększona męczliwość
<ul style="list-style-type: none"> ■ Epizod depresji łagodny: przynajmniej 2 z objawów głównych i przynajmniej tyle z dodatkowych, aby w sumie liczba objawów wynosiła przynajmniej 4 ■ Epizod depresji umiarkowany: przynajmniej 2 z objawów głównych i przynajmniej tyle z dodatkowych, aby w sumie liczba objawów wynosiła przynajmniej 6 ■ Epizod depresji ciężki bez objawów psychotycznych: wszystkie 3 z objawów głównych i przynajmniej tyle z dodatkowych, aby w sumie liczba objawów wynosiła przynajmniej 8 ■ Epizod depresji ciężki z objawami psychotycznymi: <ul style="list-style-type: none"> – spełnione kryteria epizodu depresyjnego ciężkiego oraz urojenia lub omamy inne niż typowe dla schizofrenii (kryterium G1 dla schizofrenii b, c i d) LUB stupor depresyjny – objawy psychotyczne można zakwalifikować jako spójne lub niespójne z nastrojem – niespójność objawów psychotycznych z nastrojem nie wyklucza rozpoznania epizodu depresyjnego 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Epizod depresji łagodny: osoba z epizodem depresji łagodnym ma pewne, ale są one znaczne, trudności w kontynuacji codziennego funkcjonowania. Objawy psychotyczne nie występują ■ Epizod depresji umiarkowany: osoba ma istotne trudności w pracy, w obszarze życia społecznego czy aktywności w domu; wciąż jednak jest w stanie funkcjonować przynajmniej w niektórych obszarach ■ Epizod depresji ciężki: osoba doświadcza wielu lub większości objawów w stopniu o wyraźnym nasileniu lub mniejszej liczby objawów w dużym nasileniu; osoba taka jest w stanie funkcjonować w pracy, w domu, w życiu społecznym jedynie w bardzo ograniczonym zakresie ■ Epizod depresji umiarkowany z objawami psychotycznymi: występują epizod depresji umiarkowany oraz urojenia lub omamy ■ Epizod depresji ciężki z objawami psychotycznymi: występują epizod depresji ciężki oraz urojenia lub omamy <p>Uwaga: stupor depresyjny opisywany w ICD-10 jako podtyp epizodu depresji ciężkiego z objawami psychotycznymi w klasyfikacji ICD-11 zwykle będzie spełniał kryteria dla katatonii</p>
Inne	
<ul style="list-style-type: none"> ■ Inny określony epizod depresyjny ■ Nieokreślony epizod depresyjny 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Epizod depresyjny o nieokreślonej ciężkości ■ Inny określony epizod depresyjny ■ Nieokreślony epizod depresyjny ■ Epizod depresyjny – częściowa remisja ■ Epizod depresyjny – pełna remisja